

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **Povodí Odry, státní podnik**, sídlem Ostrava, Varenská 49, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, sídlem Praha 10, Vršovická 65, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2019, č. j. 9 A 37/2017 – 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2016, č. j. 2165/580/16, 79193/ENV. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil výrok I. a výrok o náhradě nákladů řízení rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) ze dne 30. 7. 2008, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0800351.024/08/VPU, ve znění rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 11. 2012, č. j. 1303/580/12, 77484/ENV. Inspekce výrokem I. prvostupňového rozhodnutí uložila žalobci pokutu ve výši 10 000 Kč za správní delikt dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,

jehož se žalobce dopustil dne 21. 11. 2007 tím, že zničil dřevinu rostoucí mimo les (1 kus vrby trojmužné – *Salix triandra*) o obvodu kmene 100 cm ve výšce 130 cm nad zemí.

[2] Městský soud v napadeném rozsudku uvedl, že odpovědnost za správní delikt je dána naplněním formálních znaků správního deliktu, pokud jde současně o jednání společensky škodlivé (materiální stránka správního deliktu). Posouzení materiální stránky správních deliktů má svá specifika, správní orgány se jí nemusí explicitně zabývat v odůvodnění svých rozhodnutí, neboť v zásadě platí, že v případě správních deliktů je jejich materiální stránka dána již samotným naplněním skutkové podstaty deliktu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008 – 45, a ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 Afs 14/2011 – 62). Odpovědnost za správní delikt je dále založena na objektivním principu, tedy je nezávislá na zavinění. Není proto důvodná argumentace žalobce, že ke zničení dřeviny rostoucí mimo les došlo bez zavinění a zcela náhodně. Městský soud doplnil, že dřevinu takových rozměrů není možné zničit náhodou. Vzhledem k tomu, že odpovědnosti za správní delikt se nelze v daném případě zprostit, je bezpředmětný poukaz žalobce na nepříznivé podmínky na místě, kde ke zničení dřeviny došlo (sníh, podmáčený břeh). Tyto okolnosti byly konkrétní osobě provádějící odstraňování kmenů padlých do koryta vodního toku, při němž došlo ke zničení vrby, jistě známy, takže jim mohla a měla přizpůsobit svou činnost, aby ke zničení vrby nedošlo.

[3] Městský soud neshledal opodstatněnou ani námitku, že k poškození dřeviny došlo za okolností vylučujících protiprávnost, které spočívaly v odvracení evidentně závažnějšího následku. Žalobce ve správním ani soudním řízení dostatečně určitě netvrdil, natož prokázal, že v době, kdy k poškození dřeviny došlo, se jednalo o situaci krajní nouze. Tvrzení, že odstraňovaná překážka byla způsobila ohrozit bezpečnost osob, majetku a životního prostředí, neboť kmeny popadané do koryta vodního toku by velmi pravděpodobně zatarasily mostní objekt v říčním kilometru 25,220, což by mohlo vést ke stržení mostního objektu a rozlivu vody z koryta vodního toku, je nedostatečné. Obecnou preventivní povinnost totiž nelze zaměňovat s krajní nouzí, jak to činí žalobce. O krajní nouzi se jedná pouze tehdy, jestliže zákonem chráněnému zájmu hrozí bezprostřední nebezpečí. Z důkazů provedených v průběhu správního řízení nevyplynulo, že by v dané věci hrozilo bezprostřední nebezpečí osobám, majetku či životnímu prostředí. Jedná se tak o nepodloženou spekulaci žalobce, na čemž nemůže nic změnit ani nespolehlivost předpovědi počasí. Žalobce nadto ničím neprokázal (a ani to netvrdil), že zničená vrba bránila odstranění popadaných kmenů z koryta vodního toku a že její zničení bylo nezbytným a nevyhnutelným krokem, bez něhož by nebylo možné odstranit kmeny z koryta vodního toku.

[4] Nedůvodnou shledal městský soud i námitku nedostatečného posouzení stavu zničené vrby. Ztotožnil se s žalovaným, že úřední osoby správních orgánů mají dostatečnou odbornost a vzdělání potřebné k posouzení stavu dřevin, tedy k provedení zcela běžného úkonu. Nelze vyloučit, že mohou nastat zvláštní případy, kdy bude třeba zadat k posouzení stavu dřeviny zpracování znaleckého posudku, případně odborného vyjádření, to však není tento případ. Inspektoři inspekce jsou dozajista natolik odborně způsobilí, aby alespoň v hrubých rysech dokázali posoudit věk a zdravotní stav určité dřeviny, zvláště jedná-li se o dřevinu, která se na území České republiky běžně vyskytuje.

pokračování

Městský soud nespatřuje žádný rozpor v tvrzení, že předmětná vrba byla přestárlá, avšak v dobrém zdravotním stavu. Jde totiž o hodnocení dřeviny z pohledu dvou rozdílných kategorií, a to na straně jedné z hlediska jejího fyziologického stáří a na straně druhé z hlediska jejího zdravotního stavu. To ostatně potvrdil i Ing. Tomáš Bádál, Ph.D., v odborném vyjádření předloženém žalobcem.

[5] Městský soud neshledal důvodné ani námitky proti výši uložené sankce. Upozornil, že stanovení výše sankce je věcí správního uvážení, které podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu ve smyslu zneužití diskrečního oprávnění, překročení jeho zákonem stanovených limitů, přezkoumatelnosti úvah odůvodňujících přijaté řešení, apod. K žádnému pochybení v tomto ohledu nedošlo. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 1 % horní hranice zákonného rozmezí, nelze ji proto považovat za nepřiměřenou. Správní orgány jsou povinny posuzovat okolnosti spáchání správního deliktu v každém jednotlivém případě samostatně. Nelze proto akceptovat postup proponovaný žalobcem, jenž vychází z výše pokut, které mu byly v minulosti uloženy, přepočtené na jeden poškozený kus dřeviny. Každý případ je jedinečný svými skutkovými okolnostmi a zjednodušení navrhané žalobcem není schopno uvedené rozdíly nijak reflektovat. Správní orgány jsou povinny přihlédnout k mnoha proměnným a na jejich základě provést hodnocení závažnosti konkrétního jednání. Tento komplexní proces nelze nahrazovat aritmetickou kalkulací. Inspekce své závěry ve svém rozhodnutí dostatečně odůvodnila. Přihlédla k rozsahu újmy způsobené ochraně přírody a krajiny, k tomu, že dřevina byla v daném místě původní a v dobrém zdravotním stavu (byť přestárlá), navíc se nacházela v Chráněné krajinné oblasti Poodří. Uložená pokuta je způsobila plnit i preventivní funkci, tj. odradit do budoucna od páčání tohoto protiprávního jednání jak žalobce, tak jiné osoby. Tuto funkci musí plnit každá sankce, nikoliv jen sankce ukládaná za úmyslně spáchané správní delikty, jak se mylně domnívá žalobce.

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž namítá, že správní orgán nepostupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Městský soud pak převzal odůvodnění žalovaného, že v závěru inspekce, dle kterého dřevina byla přestárlá a v poměrně dobrém zdravotním stavu, není rozpor. Stěžovatel poukazuje na vyjádření znalce Ing. Tomáše Bádala, Ph.D., podle něhož mezi konstatováním, že dřevina je přestárlá s koncovými větvemi neproschlými, a konstatováním, že dřevina byla v poměrně dobrém zdravotním stavu (nebylo zaznamenáno prosychání), existuje zjevný rozpor. Hodnocení dřeviny jako přestárlé podle zmíněného odborného vyjádření znamená, že dřevina má v rámci přestárlosti zbytkovou vitalitu, žádnou perspektivu, v případě extrémního povětrnostního děje již nemá stabilitu. Není ji tak možné označit v rámci hodnocení zdravotního stavu (provozní bezpečnosti stromu) jako dřevinu v dobrém zdravotním stavu. Obvyklé vlastnosti přestárlého stromu *a priori* vylučují jeho dobrý zdravotní stav. Pokud by pracovníci inspekce dřevinu prohlédli adekvátním způsobem, mohli správně konstatovat její havarijní zdravotní stav, v lepším případě silně narušený. Podle stěžovatele nemusí být pracovníci inspekce vybaveni všemi odbornými znalostmi, je však jejich povinností rozpoznat, kdy je nutná odborná pomoc speciálně kvalifikovaného subjektu.

[7] Stěžovatel zdůraznil, že v souladu se zásadou materiální pravdy je povinností správního orgánu zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a k tomu si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Z výše uvedeného ovšem vyplývá značný nedostatek (vnitřní rozpor) ve zjištění skutkového stavu věci, který nelze zhojit odkazem na zásadu procesní ekonomie. Správní orgán nemůže pouze odkázat na zjištění učiněné během místního šetření, ale je jeho povinností v řízení o uložení sankce postupovat v souladu se zásadou materiální pravdy a najisto objasnit skutečnosti zpochybňované účastníkem (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 4. 2010, č. j. 6 Ca 101/2007 – 31, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 6 A 81/2001 – 59, a ze dne 5. 1. 2010, č. j. 2 As 6/2009 – 79). Ze skutečnosti, že § 51 správního řádu výslovně neuvádí odborné vyjádření, nelze dovodit, že by bylo vyloučeno provést jím důkaz.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že odborné vyjádření zpracované Ing. Tomášem Badalem, Ph.D., bylo vyhotoveno na základě požadavku stěžovatele. Autor odborného vyjádření nehodnotil stav dřeviny na základě skutečného stavu, ale na základě obsahu písemností inspekce a žalovaného. Na základě popisu stavu dřeviny obsaženého v písemnostech inspekce a žalovaného dospěl autor odborného vyjádření k závěru, že se jedná o strom s rozpadající se korunou a s rizikem pádu v případě extrémního povětrnostního děje. Pochybuje, že by přestárlý jedinec nebyl napaden patogeny hub, byl bez hnilob a rizikového větvení. Žalovaný považuje závěry odborného vyjádření za značně subjektivní, neboť jeho autor v obecné rovině přisuzuje dřevině stav, aniž by ji reálně zkoumal. Inspekce ke stavu dřeviny uvedla, že byla v dobrém zdravotním stavu, nevykazovala tedy známky napadení patogeny hub nebo hnilobu. Odborné vyjádření bylo zpracováno téměř po 10 letech od zničení dřeviny. I kdyby v době vypracování odborného vyjádření existoval kmen dřeviny nebo jeho torzo, nebylo by možné zpětně s odstupem 10 let zjistit jeho stav v listopadu 2007. Žalovaný doplnil, že dřevina rostla v nivě řeky Odry v 1. zóně Chráněné krajinné oblasti Poodří, tedy na pozemku s nejprísnějším režimem ochrany. V tomto kontextu je z hlediska ochrany přírody cenná i přestárlá dřevina, neboť se nachází na svém přirozeném stanovišti, které podléhá přírodním procesům říční nivy. Žalovaný nemůže s naprostou jistotou potvrdit ani vyloučit, že by v důsledku plynutí času nedošlo k jejímu vyvrácení vlivem extrémního povětrnostního děje, jak uvádí autor odborného vyjádření, nebo například v důsledku podemletí kořenů vodou nebo ohryzu kmene zvláště chráněným živočichem (například bobrem evropským), ale stalo by se tak v důsledku chtěných a v chráněném území očekávaných přírodních procesů, nikoliv nezákonnou činností stěžovatele.

[9] V replice stěžovatel uvedl, že skutečnost, že odborné vyjádření objednal on, nemá vliv na jeho objektivitu ani odbornost. Není pravdivé tvrzení žalovaného, že dřevina rostla na pozemku s nejprísnějši ochranou, neboť nejprísnějši režim ochrany není v chráněné krajinné oblasti, nýbrž v národním parku. Termín, že „*dřevina byla poměrně v dobrém zdravotním stavu*“ je vágní, v arboristice a odborném posuzování dřevin neakceptovatelný, protože v podstatě nic neříká.

[10] Stěžovatel dále nově namítl, že správní orgány neaplikovaly při ukládání sankce absorpční zásadu. Stěžovatel jedním skutkem naplnil více skutkových podstat správních deliktů, jednalo se tedy o jednočinný souběh dvou správních deliktů. Inspekce

pokračování

nepostupovala správně, jestliže za jeden skutek neuložila jednu (úhrnnou) pokutu, nýbrž použila kumulativní zásadu. Absorpční zásada patří mezi obecné zásady trestání soudního i správního a uplatní se *per analogiam* i v řízení o jiných správních deliktech. Použití kumulativní zásady zřejmě vedlo k uložení přísnější sankce, než by tomu bylo v případě použití absorpční zásady.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Námitku, že správní orgány měly při ukládání pokuty aplikovat absorpční zásadu, uplatnil stěžovatel poprvé až v řízení o kasační stížnosti (konkrétně v replice ze dne 12. 11. 2019). Stěžovateli přitom nic nebránilo, aby ji uplatnil již v řízení před městským soudem. Kasační námitka je tedy nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., a Nejvyšší správní soud se jí proto nezabýval.

[14] Další kasační námitku, kterou stěžovatel uplatnil též v řízení před městským soudem, lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Předně je třeba uvést, že stěžovatel v řízení před správními orgány nezpochybňoval skutková zjištění, z nichž správní orgány vycházely, a to ani z pohledu jejich úplnosti, ani z pohledu existence rozporů mezi nimi. Poprvé tak učinil až v řízení před městským soudem, což ovšem není důvodem pro to, aby se městský soud a posléze i Nejvyšší správní soud touto námitkou nezabývaly (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015 – 71).

[15] Stěžovateli je třeba přisvědčit v tom, že v řízení, v němž se účastníkovi ukládá z moci úřední povinnost (tedy v daném případě pokuta za správní delikt), jsou správní orgány povinny i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena (§ 50 odst. 3 správního řádu). Podle § 3 správního řádu postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 (rozhodnutí musí být v souladu se zákony, s veřejným zájmem, musí odpovídat okolnostem daného případu atd.). Žalovaný byl povinen přezkoumat soulad prvostupňového rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy v plném rozsahu, nikoliv pouze v rozsahu uplatněných odvolacích námitek (§ 89 odst. 2 správního řádu). Byl tedy povinen ověřit, zda inspekce zjistila skutkový stav v rozsahu nezbytném pro uložení pokuty za správní delikt.

[16] Předmětem sporu v daném případě je, zda inspekce a potažmo žalovaný úplně a správně zjistily skutkový stav ohledně zdravotního stavu dřeviny, která byla jednáním stěžovatele poškozena. Toto skutkové zjištění není významné pro závěr, zda stěžovatel svým jednáním naplnil skutkovou podstatu správního deliktu dle § 88 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny, tedy zda stěžovatel svým jednáním poškodil dřevinu

rostoucí mimo les. Naplnění skutkové podstaty správního deliktu stěžovatel nepochybně. Objektem této skutkové podstaty je ochrana dřevin rostoucích mimo les, na jejichž ochraně je dán společenský zájem, neboť jde o významnou součást přírody i krajiny. Zdravotní stav poškozené dřeviny ovšem může být relevantním aspektem pro posouzení společenské škodlivosti formálně protiprávního jednání. Naplnění materiální stránky je třeba posuzovat i u správních deliktů (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 8 As 17/2007 – 135, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 7 Afs 27/2008 – 46), byť nikoliv za všech okolností musí být úvahy správních orgánů o naplnění materiální stránky správního deliktu obsaženy explicitně v odůvodnění jejich rozhodnutí. Zdravotní stav poškozené dřeviny je pak významný též pro úvahu o výši uložené sankce, což plyne z § 88 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny (kritérii pro stanovení výše pokuty jsou závažnost protiprávního jednání a rozsah újmy způsobené či hrozící ochraně přírody a krajiny) a dokládá to i odůvodnění výše pokuty obsažené v rozhodnutí inspekce. Úplné a správné zjištění skutkového stavu ohledně zdravotního stavu poškozené dřeviny je tak významné jak z toho hlediska, zda protiprávní jednání stěžovatele je vůbec správním deliktem (materiální stránka správního deliktu), tak pro určení výše pokuty (součást kritérií pro stanovení výše pokuty).

[17] Stěžovatel správním orgánům vytýká, že ke zjištění zdravotního stavu poškozené dřeviny neučinily žádné dokazování nad rámec vlastního ohledání dřeviny pracovníky inspekce. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právním názorem městského soudu, že k posouzení odborné otázky, spočívající ve zjištění zdravotního stavu poškozené dřeviny, jsou v obvyklých případech kompetentní pracovníci inspekce. Znalce je třeba ve správním řízení ustanovit pouze k posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby správního orgánu nemají (§ 56 správního řádu). Vychází se totiž z předpokladu, že úřední osoby mají dostatečné odborné znalosti, aby mohly samy posoudit odborné otázky vyskytující se v běžně vedených správních řízeních (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2010, č. j. 1 Afs 71/2009 – 113). V působnosti inspekce je dozírat, jak jsou orgány veřejné správy, vyjma ústředních orgánů, právníckými a fyzickými osobami dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkající se ochrany přírody a krajiny, a zjišťovat a evidovat případy ohrožení a poškození přírody a krajiny, jejich příčiny a osoby odpovědné za jejich vznik nebo trvání (§ 80 zákona o ochraně přírody a krajiny). Je tedy zřejmé, že pokud je inspekce oprávněna zjišťovat případy poškození přírody a krajiny a jejich příčiny a nařizovat odstranění zjištěných nedostatků, musí být její pracovníci odborně vybaveni k tomu, aby byli schopni posoudit odborné otázky, s nimiž se při své činnosti běžně setkávají. Porušení § 7 zákona o ochraně přírody a krajiny přitom patří mezi poměrně běžná porušení uvedeného zákona. Správní orgány tedy nepochybily, jestliže při hodnocení zdravotního stavu poškozené dřeviny vyšly pouze ze zjištění pracovníků inspekce a nezadaly posouzení této odborné otázky znalci.

[18] Pracovníci inspekce zjišťovali stav dřeviny dne 21. 12. 2007 při prověřování podnětu (viz zápis z šetření ze dne 21. 12. 2007) a dále v rámci probíhající kontroly prováděné dle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, za účasti zástupců stěžovatele dne 6. 2. 2008 (viz dílčí protokol o průběhu kontroly ze dne 6. 2. 2008). Kontrola byla ukončena sepisem protokolu o kontrolním zjištění ze dne 21. 3. 2008, v němž inspekce uvedla, že v lokalitě č.

pokračování

1 (pozemek p. č. 824/1 v katastrálním území Proskovice) byla nalezena vrba, obvod kmene 100 cm. Dřevina byla vyvrácená i s kořeny. Dřevina je přestárlá, koncové větve neproschlé. Proti protokolu o kontrolním zjištění stěžovatel námitky nepodal. Dokazování, které inspekce prováděla v následně zahájeném řízení o správním deliktu, se nijak netýkalo stavu poničené dřeviny, neboť stěžovatel žádné důkazní návrhy neuplatnil a inspekce považovala za dostatečné zjištění obsažené v protokolu o kontrolním zjištění, který byl podkladem pro vydání rozhodnutí.

[19] V řízení o uložení sankce lze použít protokol o kontrolním zjištění jako podklad pro vydání rozhodnutí (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007 – 80, a ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Ads 103/2012 – 41). Stěžovatel přitom žádné důkazní návrhy ke zjištění zdravotního stavu poškozené dřeviny neuplatnil. Správní orgány nicméně nebyly pasivitou stěžovatele ve správním řízení zproštěny povinnosti posoudit, zda závěry obsažené v protokolu o kontrolním zjištění jsou dostatečné pro účely uložení pokuty za správní delikt, tedy zda je lze považovat za úplně zjištěný skutkový stav v rozsahu potřebném pro řízení o správním deliktu. Správní orgány ve svých rozhodnutích výslovnou úvahu v tomto smyslu neučinily, což samo o sobě nelze považovat za nedostatek jejich rozhodnutí.

[20] Inspekce ve svém rozhodnutí uvedla, že při stanovení výše pokuty přihlédla mimo jiné k tomu, že poškozená dřevina byla přestárlá a byla v poměrně dobrém zdravotním stavu (nebylo zaznamenáno prosychání). Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že rozsah způsobené újmy ochraně přírody a krajiny inspekce vyhodnotila především zohledněním skutečnosti, že se jednalo o dřevinu přestárlou, ale původní (a to nejen pokud jde o vegetační stupeň, ale také stanoviště), a že byla v dobrém zdravotním stavu. Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel v odvolání neuvedl argumentaci, kterou učinil součástí žaloby a kasační stížnosti, je proto pochopitelné, že se s ní žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí nemohl vypořádat.

[21] Nejvyšší správní soud přisvědčuje názoru městského soudu i žalovaného, že nelze spatřovat rozpor v závěrech inspekce, že poškozená dřevina byla přestárlá a současně v poměrně dobrém zdravotním stavu. Jak uvedl již městský soud, jedná se o hodnocení dvou různých aspektů, které spolu sice dozajista souvisí, nicméně nevylučují závěr, že z hlediska vývojového přestárlá dřevina může být v „*poměrně dobrém zdravotním stavu*“. Inspekce neuvedla, že je ve výborném zdravotním stavu, nýbrž v poměrně dobrém stavu (vzhledem k okolnostem, tedy dosaženému vývojovému stupni). Otázkou nicméně zůstává, zda je závěr o „*poměrně dobrém zdravotním stavu*“ poškozené dřeviny z pohledu určitosti tohoto hodnocení dostatečný pro rozhodnutí o správním deliktu a zda jej lze učinit pouze na základě zjištění, že koncové větve nebyly proschlé (a to v kontextu toho, že jde o dřevinu přestárlou). V této souvislosti je potřeba zmínit, že jakkoli pracovníci inspekce disponují odbornými znalostmi k posouzení stavu dřeviny, neznamená to, že by svá zjištění měli formulovat způsobem, jenž je běžný pro zpracování znaleckých posudků či odborných vyjádření. Užití výrazů, které by byly nepatřičné ve znaleckém posudku, nedokládá nedostatek odborných kompetencí pracovníků inspekce.

[22] Z obsahu protokolu o kontrolním zjištění vyplývá, že dřevina byla v době jejího poškození vitální, přičemž k jejímu vyvrácení nedošlo v důsledku jejího zdravotního stavu či její nedostatečné stability, nýbrž v důsledku kolize s lesním traktorem, což vyplývá jak z vyjádření stěžovatele učiněného v řízení před inspekci, tak z výsledku řidiče lesního traktoru. Dokazováním ve správním řízení tedy bylo prokázáno, že v důsledku protiprávního jednání přičitatelného stěžovateli došlo k poškození zájmu chráněného zákonem o ochraně přírody a krajiny. Při stanovení výše pokuty bylo zohledněno, že dřevina byla již přestárlá, což odůvodňuje nižší výši pokuty. Současně bylo vzato v úvahu, že zdravotní stav dřeviny byl poměrně dobrý, tedy že nebýt protiprávního jednání stěžovatele, mohla dřevina ještě po nějakou dobu plnit svoji funkci v dané lokalitě, což nezpochybňuje ani stěžovatel. Nejvyšší správní soud má závěr o „*poměrně dobrém zdravotním stavu*“ dřeviny pro účely stanovení výše pokuty za dostatečný. Je potřeba zdůraznit, že pro účely řízení o správním deliktu nebylo podstatné určit cenu dřeviny, její ekologickou hodnotu ani provést detailní zhodnocení jejího zdravotního stavu za účelem povolení jejího pokácení (hodnocení dle § 8 odst. 1 a 4 zákona o ochraně přírody a krajiny). Podrobné hodnocení zdravotního stavu poškozené dřeviny tedy nebylo potřebné pro dosažení účelu, který sledovalo dané správní řízení.

[23] Stěžovatel v řízení před městským soudem předložil odborné vyjádření zpracované Ing. Tomášem Badalem, Ph.D. Městský soud v napadeném rozsudku neuvedl, jak s tímto odborným vyjádřením naložil, nicméně lze z něj dovodit, že jím důkaz neprovedl, odkazuje na něj pouze v tom směru, že samotné odborné vyjádření potvrzuje, že hodnocení fyziologického stáří dřeviny a jejího zdravotního stavu jsou různá hlediska. Ani podle Nejvyššího správního soudu není předložené odborné vyjádření důkazním prostředkem, jenž by byl jakkoliv způsobilý přispět ke zjištění skutkového stavu. Zpracovatel odborného vyjádření v něm totiž odborně nehodnotí skutečnosti týkající se zdravotního stavu poškozené dřeviny, ať již podle obsahu správního spisu, nebo jiných podkladů poskytnutých mu stěžovatelem, nýbrž pouze spekuluje na základě zjištění inspekce, že dřevina byla přestárlá a koncové větve neproschlé, jakými všemi defekty mohla trpět (své spekulace opírá o své znalosti vrb). Vyjádření Ing. Tomáše Badala, Ph.D., tedy nelze vůbec považovat za odborné vyjádření, neboť nesměřuje k objasnění odborné otázky. Lze je hodnotit pouze jako podrobnější vysvětlení argumentace stěžovatele, nikoli však jako důkazní prostředek, jenž by byl způsobilý jakkoliv osvětlit skutkový stav. Městský soud proto nepochybil, jestliže jím neprovedl důkaz.

[24] Tvrdí-li stěžovatel v kasační stížnosti, že pokud by pracovníci inspekce dřevinu adekvátně prohlédli, mohli by konstatovat její havarijní zdravotní stav, v lepším případě silně narušený stav, jde o zcela nepodloženou spekulaci. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že pracovníci inspekce při šetření provedeném dne 21. 12. 2007 mimo jiné zjišťovali, zda jsou poškozené dřeviny napadeny dřevokaznými škůdci. Zjistili, že vrba označená písmenem A (čtyřkmen) je takovými škůdci napadena, u vrby označené písmenem B, za jejíž poškození byla stěžovateli uložena pokuta, není uveden žádný údaj o jejím napadení dřevokaznými škůdci. To spíše nasvědčuje závěru, že takové poškození vrby „B“ nebylo zjištěno. Pokud pracovníci inspekce dále zjistili, že koncové větve vrby nejsou proschlé, jeví se závěr inspekce, že poškozená dřevina byla v „poměrně dobrém zdravotním stavu“, jako podložený a přesvědčivý. Zástupci stěžovatele ostatně byli

pokračování

přítomni prohlídce lokality, kterou inspekce opakovaně provedla (tentokrát již v rámci probíhající státní kontroly) dne 6. 2. 2008, se zjištěními učiněnými inspekcí dne 21. 12. 2017 byli seznámeni již dne 22. 1. 2008. Po celou dobu provádění státní kontroly ani v průběhu řízení o správním deliktu stěžovatel nepřednesl takové námitky či návrhy, z nichž by bylo možné dovodit zpochybnění poměrně dobrého zdravotního stavu poškozené dřeviny. Dokonce ani v řízení před městským soudem stěžovatel neuvedl spekulaci o havarijním stavu dřeviny, omezil se pouze na zpochybnění správnosti zjištěného skutkového stavu, což opřel výlučně o tvrzenou rozpornost dvou tvrzení inspekce. Teprve v kasační stížnosti stěžovatel namítá, že ve skutečnosti byl zdravotní stav poškozené dřeviny silně narušený, ne-li havarijní.

[25] Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel v soudním řízení nepřednesl žádné tvrzení a nenavrhl žádný důkaz, jimiž by závažným způsobem zpochybnil, že správní orgány úplně a správně zjistily skutkový stav v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o správním deliktu. Obstojí proto závěr městského soudu, který v tomto směru neshledal žádné deficity.

[26] Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji proto rozsudkem zamítl.

[27] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením vznikly náklady, které by překročily rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu